

L'educació social als pobles

DIA I HORA: 29 de setembre de 2020, de 17.00 a 18.15h.

ESPAI: Canal Youtube del CEESC.

PONENTS:

- **Ramon Vidal i Saborit** (*L'Educació per a la sostenibilitat al Delta de l'Ebre*)
- **Joana Aran** (*Cura de la ment*)
- **Àngels Guiteras** (*Territori educador*)
- **Gemma Carbó**, directora del Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí.

CONDUEIX L'ACTIVITAT: Pep Guasch (equip CEESC)

RELATORA: María Vázquez

L'Educació Social en entorns rurals és un projecte del CEESC que neix per visibilitzar la maduresa de la professió als pobles i les comarques. La proposta vol projectar la casuística de la professió en aquests entorns amb l'objectiu d'inspirar i cercar altres maneres de fer de l'educació social a les ciutats o àrees metropolitanes. En motiu del Dia Internacional de l'Educació Social, es va engegar el projecte amb un primer tast en línia amb l'activitat "L'Educació Social als pobles". Els projectes presentats en aquesta activitat, ens van arribar a partir d'una convocatòria oberta:

- **L'Educació per a la sostenibilitat al Delta de l'Ebre**, de Nòmada Viatges. Sortides didàctiques i de conscienciació de l'entorn del Delta, adreçades sobretot a adolescents i joves. S'hi desenvolupen activitats a l'aire lliure com itineraris a peu, bici, vaixell i canoa, observació de flora i fauna, visites a museus, centres interpretatius i cooperatives.
- **Cura de la ment**, de Joana Aran i Sílvia Pujol. Projecte que neix enmig del confinament a Bellguarda, a la comarca de les Garrigues, on pretén compartir dubtes, temors i pors sorgits durant l'emergència sanitària i al mateix temps enfortir els vincles entre veïns, per tal de millorar-ne la salut mental. Actualment la proposta vol expandir-se arreu de les comarques de les Garrigues i el Segrià.
- **Territori Educador a les escoles de primària del Ripollès, la Vall del Ges i el Bisaura**, de l'Associació Leader Ripollès Ges Bisaura. Catorze escoles del Ripollès, la Vall del Ges i el Bisaura participen en el projecte *Territori Educador. Ens Mengem Les Valls* que té per objectiu promocionar una cultura d'alimentació sana, de qualitat i de proximitat a la població local a través de l'escola.

OBJECTIUS PRINCIPALS:

- Fer visible i donar a conèixer la tasca que l'Educació Social desenvolupa als entorns rurals, per tal millorar-ne la pràctica professional així com el seu camp d'actuació arreu del país.
- Fomentar la xarxa entre professional i presentar projectes que serveixin d'inspiració a d'altres professionals i territoris on puguin ser traslladables i replicables.

IDEES CLAU:

coneixement, difusió, xarxa, innovació, sostenibilitat, comunitat.

CITES DELS PONENTS A DESTACAR:

- “La societat cada cop es mostra més sensibilitzada vers el món rural, fet que crea l'oportunitat de poder incidir molt més i donar a conèixer aquest sector primari com a base de la vida i de l'activitat econòmica dels territoris.” – Ramon Vidal i Saborit.
- “La pandèmia ha mostrat la importància i la necessitat de tenir un projecte dedicat a la cura de la ment.” – Joana Aran.
- “La privacitat es perd una mica als territoris rurals, perquè tothom es coneix, que això també és bo i és sa.” - Àngels Guiteras.
- “El que trobes en el món rural és espai i temps, elements que generen unes comunitats més petites i més properes.” - Gemma Carbó.

REFLEXIONS DELS PARTICIPANTS:

En Ramon Vidal i Saborit explica que arran de la Covid, les escoles es mostren més reticents a l'hora de fer sortides al camp i que, precisament, s'hauria de promoure el contrari: una escola activa i amb més sortides a l'aire lliure, font d'oxigenació, ventilació i salut. També exposa que cada cop la societat es mostra més sensibilitzada vers el món rural, fet que crea l'oportunitat de poder incidir molt més i donar a conèixer aquest sector primari com a base de la vida i de l'activitat econòmica dels territoris. Valorar i donar importància als sectors primaris: pagesos, ramaders, pesca, com a font primordial de riquesa i sostenibilitat, ja que malgrat que la població està molt arrelada a la terra, a vegades la valorem menys, perquè la tenim dia a dia.

La Joana Aran explica que a l'hora de començar a posar en marxa el seu projecte "Cura de la ment" ho van tenir fàcil, ja que el poble és petit i els tenen confiança. Va ser ràpid i l'Ajuntament els va cedir un espai per poder dur a terme el projecte. També, el fet de treballar amb un grup de persones que ja es coneixien entre elles va facilitar la introducció i no van caldre les sessions prèvies de cohesió de grup. Com a dificultat, assenyala la redacció del projecte com a tal; buscar subvencions i portar el projecte de forma més professional, amb un espai, un lloc, una continuïtat.

L'Àngels Guiteras, per la seva part, comença explicant que posar en contacte el sector educatiu i el projecte ha estat fàcil. L'any 2016 només tenien cinc escoles, i gràcies al boca-orella ara en tenen quinze, catorze de les quals dins del projecte participant-hi activament. Com a dificultats, troba el fet de dur a terme una promoció real d'una cultura d'alimentació sana i introduir més producte als menjadors escolars, lloc on és difícil poder entrar i formar part de la seva quotidianitat. Explica que a aquelles escoles que tenen una AMPA que gestiona el menjador escolar de manera independent, sí que ho han pogut anar introduint.

La Gemma Carbó, directora del Museu Vida Rural, ens explica que el museu, entre d'altres qüestions, vol ser una font de reflexió sobre quin ha de ser el model de territori rural que volem, quin és el diàleg camp-ciutat que volem abordar; apostar per la idea d'educació en sostenibilitat, així com donar més valor i pes al patrimoni cultural i lligar-ho amb la creativitat, amb uns llenguatges més creatius, com la música, la dansa, ja que aquests donen molta vida. Aportar un punt d'art i cultura al món rural. La programació del museu possibilita que sigui un espai de cocreació, de trobada, de suport i donar servei a iniciatives del territori. Intenten que quan se'ls presenta una proposta aquesta sigui conjunta i fruit d'aliances entre els diferents agents.

CONCLUSIONS

La situació plantejada arran de la COVID-19 es transforma en una bona oportunitat per repoblar els entorns rurals, però aquests han de poder oferir bons serveis. Hem de promocionar una reconexió amb els pobles, que són peces clau per la sostenibilitat; s'han de cuidar, donar-hi més importància. Han d'anar superant les pròpies limitacions i tenir els mateixos drets i oportunitats que els entorns no rurals com, per exemple, les connexions a internet, les infraestructures o l'abastiment de productes de tot tipus.

Els pobles ofereixen l'oportunitat de transformar-se en territoris on molts projectes relacionats amb la comunitat i el treball amb la societat cobren vida, i es poden dur a terme de forma més senzilla. La confiança que es dona als pobles i territoris on la gent ja es coneix és una garantia d'èxit. És per aquest motiu, que hem de posar-hi el punt de mira com a font d'inspiració i proveïment d'idees i bones pràctiques; projectes que fan de la nostra professió un saber complert, multidisciplinari, estratègic i replicable a molts sectors i camps d'actuació.

EL VÍDEO SENCER...

- Al canal de Youtube del CEESC: <https://www.youtube.com/watch?v=BBerNYlc5ZI>

PER SABER-NE MÉS...

- Escola del Parc: <https://deltadelebreturisme.com/cat/2013-09-28-21-00-12/l-escola-del-parc>
- Cura de la ment: <https://www.instagram.com/curadelament/?hl=es>
- Projecte Territori-Educador: <http://www.ripollesgesbisaura.org/qui-gestiona/projectes-estrategics-del-territori/>
- Museu Vida Rural: <https://museuvidarural.cat/>
- Associació Micropobles: <https://www.micropobles.cat/>
- Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya: <http://www.desenvolupamentrural.cat/>

COL·LEGI D'EDUCADORES I EDUCADORS SOCIALS DE CATALUNYA

Octubre 2020

Barcelona	Girona	Lleida	Camp de Tarragona	Terres de l'Ebre
Aragó, 141-143, 4a 08015 Barcelona 934 521 008 ceesc@ceesc.cat	Ibèria, 4 17005 Girona 972 249 276 girona@ceesc.cat	Rambla Ferran, 32 25007 Lleida 973 289 434 lleida@ceesc.cat	Pau Claris, 2 43005 Tarragona 977 104 081 tarragona@ceesc.cat	Ramon Berenguer IV, 11 43500 Tortosa 935 183 054 terresdelebre@ceesc.cat

www.ceesc.cat

